

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА
ФІЛОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

О. В. Казанова

**ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ ДРУГОЇ ПОЛОВИНИ
XX СТОЛІТТЯ**

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

для студентів 4 курсу денного відділення філологічного факультету
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
галузі знань 03 Гуманітарні науки спеціальності 035 Філологія
спеціалізації «Українська мова та література»

ОДЕСА
ОНУ
2022

УДК 821.161.2'0"1950/1999"(076)
К142

*Рекомендовано вченою радою філологічного факультету
ОНУ імені І. І. Мечникова.
Протокол № 1 від 9 вересня 2021 року.*

Автор:

Казанова О. В., кандидат філологічних наук, доцент кафедри української літератури Одеського національного університету імені І. І. Мечникова.

Рецензенти:

Н. В. Сподарець, доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри української та зарубіжної літератури ПНПУ імені К. Д. Ушинського;

О. Ю. Сайковська, кандидат філологічних наук, доцент кафедри загального та слов'янського мовознавства Одеського національного університету імені І. І. Мечникова.

Казанова О. В.

К142 Історія української літератури другої половини ХХ століття: метод. вказівки до курсу «Історія української літератури другої половини ХХ століття» для студентів 4 курсу денного відділення філол. ф-ту першого (бакалавр.) рівня вищої освіти спец. 035 Філологія спеціалізації «Українська мова та література» / О. В. Казанова. – *Одеса : Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова*, 2022. – 57 с.

Методичні вказівки спрямовані на організацію лекцій і практичних занять з курсу «Історія української літератури другої половини ХХ століття». Передбачено тематику лекційних і практичних занять, питання, що виносяться на обговорення, перелік творів для текстуального вивчення, рекомендований список основної і додаткової літератури.

Адресовано студентам філологічних спеціальностей.

УДК 821.161.2'0"1950/1999"(076)

© Казанова О. В., 2022

©Одеський національний університет імені І. І. Мечникова, 2022

ЗМІСТ

Загальні відомості.....	4
Програма навчальної дисципліни.....	6
Тематика лекцій та плани практичних занять.....	22
Тематика лекцій.....	22
Тематика практичних занять.....	33
Завдання для самостійної роботи.....	39
Перелік творів для вивчення напам'ять.....	40
Тести для перевірки знань.....	40
Контрольні запитання з курсу.....	45
Рекомендована література.....	48

ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

Українська література ХХ століття постає новим феноменом у художньо-словесній творчості українського народу, зумовленим неймовірною складністю історичного процесу, гостротою соціально-політичних конфліктів, через які довелося пройти Україні. Пріоритетним завданням цього курсу є осягнення історії новітньої української літератури з огляду на нові методологічні засади, вироблені сучасним літературознавством. Оновлене прочитання літератури ХХ століття з позицій історичної правди та новітніх методологій стає все більш актуальним. Варто звернутися до наукового обґрунтування критеріїв художнього доробку як тих митців, чий творчий шлях зазнав спотворень і фальсифікацій, так і тих, чиї твори були «канонізовані» радянським літературознавством і правила за взірць «соціалістичного реалізму».

Мета курсу: поглибити й розширити знання студентів про розвиток української літератури другої половини ХХ ст., доповнити знання про надбання української літератури цього періоду в контексті світової культури, ознайомити студентів із новими підходами до вивчення та розуміння української літератури, розширити традиційне розуміння класичної спадщини, глибше ознайомити з аспектами культурологічного та національного розвитку української літератури.

Завдання курсу «Історія української літератури другої половини ХХ століття»:

- ✓ сформувати у студентів уявлення про умови розвитку української літератури другої половини ХХ ст.;
- ✓ поглибити навички аналізу художнього твору з огляду на індивідуальну творчу манеру (стиль) письменника;
- ✓ поглибити навички текстуального аналізу художніх творів з позицій новітніх літературознавчих методик;
- ✓ зацікавити студентів художнім твором як специфічним засобом пізнання світу;
- ✓ активно залучати до літературознавчого аналізу відомості з мистецтвознавства, психології, культурології, історії;

- ✓ розвинути у студентів творче самостійне мислення, оволодіння навичок роботи із науковими, методичними матеріалами;
- ✓ розвинути вміння аргументувати і доводити власні судження, формулювати висновки про прочитані твори.

Студент повинен знати:

- ✓ суспільно-історичний контекст розвитку української літератури другої половини ХХ ст.;
- ✓ специфіку стильових напрямків та методів у літературі;
- ✓ відомості про життя та творчість письменників;
- ✓ зміст художніх творів та їх місце у літературному процесі цієї доби;
- ✓ критичні праці відомих літературознавців та критиків;
- ✓ систему наукових термінів та понять, які використовуються під час вивчення курсу.

Студент повинен вміти:

- ✓ виявляти найхарактерніші риси літературного процесу ХХ ст.;
- ✓ визначати роль та місце творчості письменника в літературі цього часу;
- ✓ аналізувати зміст та формальні особливості творів;
- ✓ зіставляти художні особливості творчості різних письменників;
- ✓ опрацьовувати літературно-критичні праці, користуватися додатковою літературою, складати таблиці, опорні конспекти.

На вивчення курсу «Історія української літератури другої половини ХХ століття» студентами 4 курсу спеціальності «Українська мова та література» денного відділення філологічного факультету відводиться 105 годин: 42 годин аудиторної роботи (30 годин лекцій, 12 годин – практичні заняття) та 63 годин самостійної роботи. Форма контролю – іспит.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль I

Особливості розвитку української прози 30-50 рр. XX століття

Тема 1. Загальні тенденції літературного розвитку кінця 30 – початку 50 рр. XX століття

Література в умовах репресій, ідеологічного терору і катаклізмів Другої світової війни. Митець і влада. Диктат «верховних істин» у соцреалізмі та радянській Україні. Домінування соцреалістичного дискурсу, що зумовлює морально-культурний занепад як літератури, так і образотворчого мистецтва, архітектури, філософії тощо. Соцреалізм – глухий кут історії літератури (Ю. Ковалів). Офіційне одописання. Концепція ідеального героя і теорія безконфліктності. Інтерпретаційні моделі соцреалізму. Хронологія етапів розвитку та функціонування соцреалізму в літературному процесі XX століття. Проблема дослідження соцреалізму в літературознавстві.

Естетичне відродження індивідуальності і національної свідомості в роки війни. Мала проза часів війни: публіцистичний нарис, батальні нариси, героїко-романтичні оповідання, сатиричні оповідання, памфлети. Жанри неоромантичних медитацій, балад, листів, послань, звертань у поезії М. Рильського, П. Тичини, В. Сосюри, А. Малишка. Мотив боротьби за визволення рідної землі, за перемогу щастя і свободи — ідейно-емоційне підґрунтя всієї поезії та прози воєнної доби.

Функціонування художньо-стильових течій у літературі другої половини XX століття: 1. Аналітико-реалістична стильова течія 2. Художньо-публіцистична стильова течія 3. Химерна стильова течія 4. Лірико-романтична стильова течія

Аналітико-реалістична стильова течія (І. Вільде, П. Панч, А. Головка, У. Самчук, Г. Тютюнник, Ю. Мушкетик та ін.): реалістичність зображення, змалювання соціально обумовлених характерів, значна акцентуація на психологічних колізіях, поєднання психологічного аналізу, увага до суспільно-філософських узагальнень.

Художньо-публіцистична стильова течія (Ю. Смолич, І. Багряний, І. Муратов, П. Загребельний, В. Коротич, Д. Гуменна, В. Яворівський). Прозаїки прагнули поєднати художність з публіцистичним пафосом, актуалізація документальної правдоподібності, складна композиція (динаміка сюжетно-композиційної реалізації, інтелектуальні дискусії). Змішування вимислу з репортажем, синтез фантазії і вірогідності («День для прийдешнього» Павла Загребельного).

Химерну стильову течію (умовна назва) активізує О. Ільченко романом «Козацькому роду нема переводу, або ж Мамай і чужа молодиця». Ця течія породила «химерну прозу» (В. Дрозд («Ірій»), В. Міняйло («На ясні зорі», «Зорі й оселедці»), В. Земляк («Лебедина зграя», «Зелені млини»), Є. Гуцало (трилогія «Позичений чоловік, або ж Хома невірний і лукавий», «Приватне життя феномена», «Парад планет»), П. Загребельний («Левине серце»). Дискусії щодо визначення химерної прози. Жанрово-стильові ознаки химерної прози.

Лірико-романтична стильова течія: Ю. Яновський й О. Довженко, а також М. Стельмах, О. Гончар, Л. Первомайський, Є. Гуцало та ін. Активізація неоромантичного світогляду, що зумовлює захоплення героїчними народними характерами, ідеалізація простої людини, ліризм та експресія в змалюванні подій, романтичний пафос і пильна увага до фольклорних образів і символів, метафорична сконденсованість письма.

Тема 2. Неоромантичний світогляд Олександра Довженка

Складні перипетії життєвої і творчої долі майстра. Початок режисерської праці на Одеській кінофабриці (1926). Перші фільми – «Сумка дипкур'єра», «Ягідка кохання». Національні та класові чинники художньої образності у фільмах «Звенигора» (1927), «Арсенал» (1929), «Іван» піднесення їх до філософської символіки. Специфіка внутрішнього конфлікту у творчій свідомості О. Довженка: прагнення «служити» владі та національні інтенції, що виявлялися у кінострічках та творах на імпліцитному рівні, підсвідомо.

Зародження стилістики поетичного кіно. Фільм «Земля» (1930) – шедевр світового кіномистецтва. Трагедійні мотиви, життєствердний

пафос, особливості поетики. Особливості міфопоетичного світогляду. Сценарій фільму, особливості його художньої мови.

Творчість О.Довженка воєнного періоду. Жанрові особливості «Щоденника» О. Довженка як прообразу різножанрових творів про війну. Неоромантичні ілюзії та гірке прозріння. Основні проблеми та теми, про які міркує О. Довженко у «Щоденнику». Осмислення війни, засудження її як виключно нищівного процесу в історії людства, занепокоєння О. Довженка непошаною людей до власної історії та державності. Соціально філософські роздуми художника-творця, притлумлюваного тоталітарним режимом. Чернетки епопеї «Золоті ворота», нотатки, роздуми; фрагменти інших майбутніх повістей («Молода кров», «Міра життя», «Поема про море»).

Конфлікт митець і влада. Складні і заплутані стосунки О. Довженка з Й. Сталіним. Гіркота екзистенційних роздумів щодо ролі митця у радянському мистецтві. Кіноповісті «Україна в огні» (1943), «Повість полум'яних літ» (1944).

Задум, історія написання і видання кіноповісті «Україна в огні». Оцінка кіноповісті політичним керівництвом країни. Причини і наслідки такої оцінки. Особливості конфліктів у кіноповісті: зіткнення людей різних родів, зіткнення людей одного роду. Композиція кіноповісті, роль народної лірики, алюзій. Семантика образів-символів (вогню, землі, України, річки). Елементи експресіоністичного зображення війни, неоромантичні характери у кіноповісті. Екзистенційні мотиви та філософічність авторських відступів у кіноповісті О. Довженка.

Неоромантичні характери, поетична символіка у новелістиці О. Довженка. Духовна краса українського народу у повісті «Зачарована Десна» (1955).

Тривожна патетика, осягнення складних суспільних проблем у кіноповісті й фільмі «Поема про море» (1956). Драматичні твори О.Довженка «Потомки запорожців» (1943), «Життя в цвіту» (1948).

Тема 3. Творчість українських письменників ХХ століття в умовах еміграції

Умови розвитку української літератури в зарубіжжі. Українознавчі осередки в Європі. Львівський часопис «Літературно-науковий вісник» – «Вісник». Провідні теми й «Празька школа» української поезії.

Літературні організації «другої» хвилі української еміграції. Виникнення групи «Танк» («Ми») як результат полеміки творчої молоді в еміграції з Д. Донцовим.

Роль Мистецького Українського Руху (МУР) після Другої світової війни у консолідації українських письменників, що опинилися поза межами України. Принципи МУРу та його ідейно-естетичні засади.

Об'єднання українських письменників в еміграції “Слово” та його роль в організації літературного життя української діаспори.

Нью-Йоркська поетична група. Ідейно-естетичні засади: неприйняття народництва, настанова на експериментаторство, прагнення відкритості до світу, інтеграції з іншомовними культурами. Екзистенціалізм як філософське підґрунтя творчості представників Нью-Йоркської групи. Зв'язок з попередньою поетичною традицією (Празькою поетичною школою) та творчістю шістдесятників. Спільне та відмінне у творчості.

Проблема стилю: модернізм чи (та) постмодернізм. Поетичний доробок Ю. Тарнавського, Б. Рубчака, Б. Бойчука та Е. Андіївської.

Тема 4. Атитоталітарна проза Івана Багряного

Драматизм долі митця. Початок творчого шляху. Харківський період творчості. Опозиційні настрої письменника в поемі «Аве Марія», історичному романі у віршах «Скелька». Проза І. Багряного. Роман «Тигролови». Специфіка стилю та жанру. Проблематика, конфлікти.

Публіцистика письменника. Специфіка авторського вираження у трактаті «Чому я більше не хочу вертатися в ССРСР»

«Сад Гетсиманський» І. Багряного як новаторське явище в контексті еміграційної та радянської літератури ХХ ст.

Різноманіття і дискусивність критичних та літературознавчих оцінок творчості митця.

Доречність назви твору. «Епістолярна дискусія» І. Багряного з Уласом Самчуком щодо назви роману.

Стильові особливості роману (синтез реалістичних, неоромантичних, експресіоністичних стильових тенденцій творчості). Своєрідність змісту, екзистенційна проблематика, особливості сюжетного розвитку в романі. Біблійні образи, алюзії.

Тема 5. Творчість Василя Барки

Василь Костянтинович Очерет (Барка – псевдонім, мав ще інший – Іван Вершина) – перипетії життєвої та творчої долі. Перша збірка поезій «Шляхи» (1930), збірка «Цехи» (1932).

Полон, перебування в Німеччині, допомога українців, передусім видавця і поета Богдана Кравціва. Ліричні збірки «Апостоли» (1946 р.) та «Білий світ» (1947 р.).

Еміграція до США, видання книг «Трояндний роман» (1957 р.), «Псалом голубиного поля» (1958 р.), книги «Океан» у двох томах (1959 р., 1979 р.), збірку «Царство» (1979 р.), а 1968 р. – вибрані поезії «Лірник». Притчевість та біблійні ремінісценції у творчості.

Перший прозовий твір – роман «Рай» (1958 р.) – друга редакція «Душі едемітів» (Київ, 1994 р.). У 1980 р. – п'єси «Господар міста»; переклад українською мовою п'єси «Король Лір» Шекспіра, «Одкровення св. Йоанна Богослова» для україномовного видання Біблії (1975 р., 1988 р.), фрагментів «Божественної комедії» Данте (1978 р.).

Есеїстична творчість Василя Барки: есе «Хліборобський Орфей, або Клярнетизм» (1956 р.), «Правда Кобзаря» (1961 р.), а також двох збірок статей «Жайворонкові джерела» (1956 р.), «Земля садівничих» (1977 р.) і філософських роздумів на релігійні теми «Вершник неба» (1956 р., 1972 р.).

Життєва основа роману В. Барки «Жовтий князь» (1962). Жанрова своєрідність твору. Викривальний пафос у моделюванні тоталітарного суспільства та зображення картин голодомору.

Стильові особливості роману: синтез символізму, експресіонізму та реалізму.

Багатоплановість роману (реалістичний, психологічний, метафізичний зміст). Композиційні особливості роману.

Художня трансформація апокаліптичних мотивів у романі. Роль біблійної символіки. Алюзії на «Божественну комедію» Данте у змалюванні млину.

Змістовий модуль II

Основні тенденції розвитку української літератури 60-90-х рр. XX століття

Тема 6. Загальні тенденції літературного розвитку 60-70-х рр. XX століття

Піднесення художнього життя в час суспільно-політичної відлиги початку 60-х років. Тематичні й жанрово-стильові пошуки української прози. Нові художні досягнення прози шістдесятників, її жанрово-тематичне збагачення. Жанрово-стильова еволюція роману, повісті, оповідання. Бурхливий розвиток жанру новели.

Звернення до життєвої конкретики дійсності, до основ національної етнопсихології, питань національної ідентичності, пам'яті, духовності, до акцентуації гуманістичних проблем людського буття («Вир» Григорія Тютюнника), осмислення війни («Людина і зброя» О. Гончара). Пошуки нових зображальних засобів, жанрів. Поява химерної («фольклорно-міфологічної», «умовно-алегоричної») прози – «Козацькому роду нема переводу, або ж Мамай і Чужа Молодиця» О. Ільченка (1958), романи В. Земляка «Лебедина зграя» (1917), «Зелені млини» (1976). Розвиток фольклорних традицій, поєднання епічної масштабності й ліричної проникливості в прозі Михайла Стельмаха.

Неоромантичні (поетичність, художня філософічність, символіка образності) та неореалістичні традиції (міметичність зображення, поглиблення психоаналізу у творах, роль художньої деталі, невластиве пряме мовлення та внутрішнього монологу творчості письменників).

Творчість прозаїків-шістдесятників (Григор Тютюнник, В. Шевчук, Є. Гуцало, Володимир Дрозд). Естетичні та ідейно-проблемні пошуки літератури, збагачення реалістичних тенденцій. Поглиблення психологізму та аналітичності.

Творча та громадська діяльність І. Світличного, Є. Сверстюка, В. Стуса, В. Марченка, Л. Костенко, В. Симоненка, І. Драча, М. Вінграновського, М. Руденка, Є. Гуцала, В. Мороза, В. Чорновола, М. Осадчого та ін. Світоглядні ідеї шістдесятників. Вектори шістдесятницького руху.

Піднесення української публіцистики. Праця І. Дзюби «Інтернаціоналізм і русифікація» та її значення в розвитку української суспільної думки, утвердження національної свідомості. Значення праці для осягнення особливостей публіцистичних мотивів у тогочасній українській поезії.

Публіцистичні праці І. Світличного, Л. Костенко, Д. Павличка, В. Симоненка, Б. Олійника. Роль «самвидаву», який, на думку Є. Сверстюка, став одним із феноменів шістдесятників.

Естетична своєрідність поетичної генерації шістдесятників. Стильові течії в українській поезії 60-х рр. (модерна, традиційна, авангардистська). Сучасне осмислення феномену шістдесятництва (Л. Тарнашинська).

Політика «неосталінізму» у 70-х рр ХХ століття, вплив на літературно-культурний процес, продовження репресій, дисидентський рух.

Дебют поетів Київської школи у другій половині 60-х р. (В. Голобородько, М. Воробйов, В. Кордун, М. Саченко, В. Рубан).

Тема 7. Оновлення літературної творчості поетами-шістдесятниками

Творчість Дмитра Павличка. Громадянська лірика у збірці «Правда кличе». Провідні мотиви поезій збірки «Гранослов». Майстерність опанування класичними жанрами у збірці «Сонети подільської осені». Особливості інтимної лірики. Збірка «Таємниці твого обличчя». Збагачення жанру притчі. Рубаї у творчому доробку поета. Філософська глибина цих творів. Поезія для дітей. Перекладацька та літературознавча діяльність.

Інтелектуальність, експресивність інтонацій та образності, метафоричність, асоціативність, контекстуальний поліфонізм поезії Івана Драча. Жанрово-стильова багатогранність творчості письменника (лірична балада, філософічна поема, поетична драма, кіносценарій). Тема митця і мистецтва в поезії І. Драча («Балада творчості», «Слово», «Перо»). Художні портрети («Григореві Тютюннику»), «Пам'яті Василя Шукшина», «Мій спомин про Юрія Яновського», цикл про Григорія Сковороду, поема «Смерть Шевченка»). Драматичні роздумування щодо науково-технічного прогресу та збереження духовних цінностей в поемі «Чорнобильська мадонна». Символіка поеми; звернення до інших видів мистецтва.

Патріотична лірика Василя Симоненка. Образ України у творчості поета. Особливості інтимної лірики В. Симоненка («Є в коханні і будні, і свята», «Тиша і грім», «Любов», «Вона прийшла», «Ну скажи – хіба це фантастично», «У душі моїй місця немає туманам» та ін.). Ідейно-художній аналіз «Казки про Дурила».

Становлення творчої індивідуальності М. Вінграновського. Своєрідність модерністичної поетики. Тема мистецтва та творчості («Сине», «На золотому столі», «Слава художнику», «Повернення Хікмета», «Пам'яті кінооператора Миколи Бикова»). Філософські мотиви у поезіях «До порога моєї землі», «За літом літо...», «Вже ночі під листопадом» та ін. Стильова динаміка поетичної творчості М. Вінграновського 70-80-х рр: від публіцистичності до ліризму.

Філософська поезія Б. Олійника. Збірки «Б'ють у крицю ковалі»,

«Рух», «Заклинання вогню», «Гора», «Сива ластівка», «Поворотний круг» та ін.)

Полемічна спрямованість віршів «В оборону хліба», «Був чоловік... і – нема...». Образ матері у поетичній творчості автора («Пісня про матір», «Мамо, вечір догоря», «Мати сіяла сон» та ін.). Яскравість поетичних образів інтимної лірики Б. Олійника.

Тема 8. Філософічність лірики та поетичного епосу

Ліни Костенко

Життєвий шлях поетеси. Початок творчості. Перші збірки поезій – «Проміння землі» (1957), «Вітрила» (1958), «Мандрівки серця» (1961). Вимушена мовчанка, заборона поетичної діяльності на шістнадцять років – до 1977 р. Збірка «Над берегами вічної ріки». Філософічні мотиви в збірці «Неповторність» (1980).

Збірка «Сад нетанучих скульптур» (1987). Тематика, національні й культурологічні символи, духовне начало як органічне втілення моральності людини. З провідних образів поезій – Муза, поет, феномен поезії, проблеми таланту, культурного минулого і національного значення феномену творчості, дилема: влада – митець, митець – суспільство.

Художня інтерпретація проблеми – поезія і народ, драматизму особистої долі митця в поемах («Циганська муза», «Скіфська одісея», «Сніг у Флоренції»).

Філософське осмислення проминальності часу і вічних мистецьких цінностей, опозиція мить – вічність, безсмертя пам'яті (наприклад, «Мені відкрилась істина печальна», «Життя іде, і все без коректур» тощо).

Історіософські мотиви, історична пам'ять в екзистенційній проекції, проблема мови як основи національного буття. Поетичне осмислення історії, глобальних проблем сучасності, проникливий ліризм, тонка іронія лірики Ліни Костенко («Куди ідемо?», Біль єдиної зброї та ін.)

Філософські катрени зі зб. «Вибране». Цикл «Летючі катрени».

Історичний роман у віршах «Маруся Чурай» (1980), відзначений у 1987 р. Шевченківською премією. Проблема митця і народу. Поєднання психологізму оповіді про особисту трагедію героїні з показом історичної трагедії і величі України.

Розвиток художньої проблематики попередніх творів авторки, своєрідна актуалізація історичних подій, постмодерні художні пошуки в романі «Берестечко». Праці, присвячені проблемам культури, зокрема, статті («Геній в умовах заблокованої культури», «Поет, що йшов сходами гігантів»). Публіцистичні виступи («Гуманітарна аура нації, або дефект головного дзеркала»...).

Тема 9. Екзистенційний дискурс поетичної творчості

Василя Стуса

Драматичне життя Василя Стуса. Проблема сприйняття та рецепції лірики В. Стуса у сучасному літературознавстві. Праця Т. Гундорової «Феномен Стусового «жертвослова», в якій авторка розглядає поезію Стуса як творчий феномен постмодернізму із врахуванням «розходження» елітарної та масової культур. Міркування про це М. Павлишина. Дослідження сучасного літературознавця Ю. Бедрика «Василь Стус : проблема сприймання» (Київ, 1993), який наголошує на історії хиб та перекручень у рецепції поетичної творчості митця. Перший арешт 1972 р. Повернення в серпні 1979 р. до Києва. Травень 1980 р. – новий арешт.

Перша публікація з'явилася у квітні 1989 р у журналі Прапор з супровідним словом І. Драча. Перша книга В. Стуса в Україні – «Повернення», вийшла друком в Івано-Франківську 1990 р. Пізніше друга книжка – «Дорога болю...», видана і упорядкована в «Радянському письменнику» з післясловом М. Коцюбинської. 1990 рік – зб. «Веселий цвинтар» в Польщі з передмовою Дмитра Стуса. 1991 рік – третя книга – «Під тягарем хреста» із вступним словом Івана Дзюби.

Книга лірики «Палімпсести». Поетика вираження автентичності митця. Обґрунтування принципів «естетики страждання». Усвідомлення «своєї самості» у часопросторі. Сприйняття життя як

«екзистенційного тривання на межі». Рецепція філософських праць Гайдеггера, Фромма, Камю, Сартра та ін. Основні екзистенційні проблеми у ліриці митця: проблема абсурдності буття, вибору, свободи, самотності, відчуження, життя і смерті. Екзистенційної інтерпретації проблеми роз'єднання людини і соціального світу: суспільство і людське «Я» сприймаються як дві незалежні, автономні сутності. Як наслідок створення ілюзорного світу : «самособоюнаповнювального» світу.

Символи вогню, неба, матері, свічки (наприклад, із свічкою Стус порівнює Україну, яка згоріла від вогню нещастя). Символічність кольористики.

Ідея «трагічного стоїцизму як певної філософської парадигми», стан вільнолюбної особистості в неволі у поезіях «Мені зоря сіяла нині вранці», «На колимськiм морозі калина», «Крізь сотні сумнівів я йду до тебе», «Господи, гніву пречистого...» – зразки «стоїчної» поезії в українській літературі ХХ ст., надія на перемогу всіх перешкод, приклад великої мужності й сили духу.

Художні переклади Василя Стуса (Й. В. Гете, Р. М. Рільке, Б. Брехт та ін.).

Епістолярій В. Стуса. Найповніше видання творів поета: Стус Василь. Твори: У 4 т., 6 кн. (Т.5 – додатковий, т. 6 [кн. 1, кн. 2] – додатковий). – Львів: видавнича спілка «Просвіта», 1994 – 1997. Значення цього видання.

Літературно-критична діяльність. Коло критичних та наукових зацікавлень поета.

Тема 10. Романтичний реалізм Олеся Гончара

Початок творчості в період навчання в Харківському технікумі журналістики. Перші новели («Іван Мостовий», «Черешні цвітуть», «Орля»). Збірка «Фронтові поезії» (1985) – стиснуті «конспекти почуттів», пережитих під час війни. Романтичне сприйняття дійсності.

«Прапорonoсці» – відображення переможного походу Радянської Армії 1944–1945 років в трьох частинах роману – «Альпи», «Голубий Дунай», «Злата Прага». «Радянські кліше» у творі.

О. Гончар – майстер психологічної новели («Модри Камень», «Весна за Моравою», «За мить щастя» та ін). Специфіка психологічної новели О. Гончара: ознаки ліризації наративу, роль пейзажних описів, семантика кольорів, роль художньої деталі, композиція та ін.

Роман «Людина і зброя» (1968). Автобіографічна основа твору. Символічність пейзажів. Філософічність роману. «Планетарність мислення» митця. Роль внутрішніх монологів. Поетика назви. Екзистенційні мотиви.

Роман у новелах «Тронка» (1963). Специфіка жанру.

Перипетії видання роману «Собор» (1968), оцінка у критиці та літературознавстві. Особливості актуальної проблематики (кар'єризм, морально-етичні проблеми національної пам'яті, а також батько запродавства, екологічні проблеми та ін.), образна система, специфіка змалювання головного герою роману – Собору. Роль вставних новел.

Концепція життя і мистецтва в романах «Циклон», «Берег любові», «Твоя зоря».

Своєрідність поетики О. Гончара у контексті лірико-романтичної стильової течії. Романтичний реалізм як своєрідний авторський стиль.

Публіцистика Олеся Гончара. «Щоденник» письменника як проблемно-філософський твір. Громадсько-політична діяльність письменника, СПУ.

Твір-передбачення «Чорний яр». Художнє зображення Куренівської трагедії. Поетика назви, роль кольорових семантичних деталей. Іронія автора (прізвище головного героя). Алюзії у творі.

Роль і місце О. Гончара в духовному житті України другої половини ХХ ст.

Тема 11. Художня своєрідність новелістики Григора Тютюнника

Трагічна доля митця. Григійр Тютюнник у контексті «шістдесятників», його роль у збагаченні жанрово-стильового потенціалу української літератури 60-70-х років.

Трагедія маргінальної особистості, «розколотості» національної свідомості у новелістиці письменника. Неореалістична поетика творів. Жанрова своєрідність (роль художньої деталі, форми оповіді, психологізм прози митця). Збірка «Зав'язь».

Автобіографічність новелістики письменника. Новела «Три зозулі з поклоном». Проблема «любовного трикутника» у новій інтерпретації. Любов як прояв вищих християнських чеснот та уявлень. Образи твору. Художні особливості творів «Син приїхав», «Оддавали Катрю». Викриття бездуховності, проблеми батьки і діти, село і місто, коріння роду. Стильові особливості новелістики Григора Тютюнника.

Повісті про дітей Григора Тютюнника («Облога», «Климко», «Вогник далеко в степу»). Екзистенціальні мотиви в прозі письменника, глибинний психологізм, філософічність.

Тема 12. Тенденції розвитку історичної романістики

1960-1980- х рр. XX століття

«Нова хвиля» історичної романістики, її основні риси та обумовленість шістдесятницькою добою. Жанрові модифікації історичного роману 60-80-х рр. XX століття.

Жанрова і тематична багатоплановість прози П. Загребельного. Початок творчості – в жанрах нариса, повісті. Збірки оповідань «Учитель» (1957), «Новели».

Пригодницько-політична дилогію, роман «Європа 45» (1959). У 1961-1963 рр. Робота Загребельного головним редактором «Літературної газети», видання другої книги дилогії «Європа. Захід».

Розробка П. Загребельним історичної тематики в українській прозі («Диво», «Первоміст», «Смерть у Києві», «Євпраксія», «Роксолана»). Розкриття зв'язку між історією та сучасністю, інтелектуально-філософське збагачення української історичної

романістики. Наукове дослідження історії та її белетризація, мистецьке осягнення. Особливості композиційної будови роману «Диво». Історична основа роману і художній вимисел. Образ Софії Київської як художнього символу. Сюжетно-композиційна своєрідність (часова різноплановість, розгалуженість сюжету, описи природи).

Психологізм образу князя Ярослава Мудрого (проблема влади й людини, роздвоєності душі). Переосмислення питання християнізації праслов'ян. Роль і розуміння значення «народного мистецтва».

Історична правда і художній вимисел у романі «Первоміст». Переосмислення життя і діяльності Юрія Долгорукова в романі «Смерть у Києві». Полемічність та психологізм постаті Роксолани в одноіменному творі. Роман-монолог «Я, Богдан (Сповідь у славі)» як спроба переосмислення образу гетьмана Богдана Хмельницького. Екзистенційні проблеми роману.

Дві художні версії історичного осягнення епохи Богдана Хмельницького : «Я, Богдан» П. Загребельного та «Берестечко» Ліни Костенко.

Стильові та жанрові модифікації у творах «Південний комфорт» (1984), збірник «Неймовірні оповідання» (1987), «В-ван» (1988), фантастичний роман «Безсмертний Лукас» (1989), «Гола душа» (1992), пригодницьку повість «Ангельська плоть» (1993), «Тисячолітній Миколай» (1994), «Юлія» (1997) та інші твори.

Літературно-громадська діяльність П. Загребельного у СПУ. Виступи з критичними та літературознавчими статтями (зіібраними у книжці «Неложними устами», 1981). Збірка статей, есе «Думки нарозхрист» (1997).

Дискусивність оцінок творчості письменника у сучасному літературознавстві, дилема: класична спадщина чи масова література.

Змістовий модуль III

Розвиток української драматургії другої половини XX століття. Література 80-90 рр. XX століття

Тема 13. Українська драматургія в другій половині XX століття

Олекса Коломієць – майстер сатиричної комедії («Фараони», «Санітарний день») і ліричної драми («Планета сподівань», «Голубі олені»). Родинна драма «Дикий Ангел».

Родинні драми й комедії Володимира Канівця («Мама збирається заміж», «Віддавали батька в прийми»).

Оновлення жанру біографічної п'єси в творчості Юрія Щербака («Стіна», «Сподіватись!»)

«Нова хвиля» в драматургії – Ярослав Стельмах, Ярослав Верещак, Василь Босович. Життєвий шлях драматурга Я. Стельмаха. Початок творчості (п'єса «Химера лісового озера»). П'єси про виховання й родинні стосунки («Шкільна драма», «Привіт, Синичко!», «Гра на клавесині»). Художнє осягнення актуальних суспільних проблем («Запитай колись у трав», «Провінціалки», «Крихітка Цахес» та ін.). Значення творчості Я. Стельмаха в розвитку новітньої української драматургії.

Тема 14. Відлуння чорнобильського лиха в українській літературі другої половині XX століття

Художньо-публіцистичне осмислення наслідків чорнобильської трагедії, зв'язок екологічної проблемиз культурологічними та філософськими питаннями. Міркування Марка Павлишина щодо впливу чорнобильської теми на становлення жанрів сучасної української літератури. Монографія «Післячорнобильська бібліотека. Український постмодерн» Тамари Гундорової. Чорнобиль як епоха народження в Україні нової постмодерної свідомості та постмодерної літератури.

Твори В. Губарєва «Саркофаг», «Заграва над Прип'яттю». Художні й публіцистичні твори, присвячені трагедії (О. Гончар, Б.Олійник, І. Драч, Ю. Щербак, В. Яворівський та ін.). В. Яворівський «Марія з

полином у кінці століття»: образи та проблематика твору. Книга Євгена Гуцала «Діти Чорнобиля». Книга лауреатки Нобелівської премії з літератури Світлани Олексійович "Чорнобильська молитва". Ночовний М. В. Дозиметрична зона: Поезії.

Роман Ю. Щербака «Чорнобиль». Публіцистичні виступи письменників – О. Гончара, Ю. Щербака та ін. Діяльність Ліни Костенко у «зоні відчуження».

Тема 15. Особливості розвитку сучасної української літератури 80-90 рр. XX століття

Оновлення національної культури, подолання ідеологічної регламентації, орієнтація на тенденції світової культури як основні тенденції розвитку української літератури 80-90 рр XX століття. Неогоця догм соціалістичного реалізму, відродження національної державності. Пошук мовних естетичних способів моделювання й зображення дійсності.

Особливості поезії 80-90 рр XX ст. Жанрове розмаїття. Поезія вісімдесятників у стильовому та тематичному різноманітті. Естетика «Бу-Ба-Бу». Постмодерна гра в поезії Ю. Андруховича, В. Неборака, О. Ірванця. Національно-міфологічний струмінь: В. Герасим'юк. Культурницький напрям: І. Римарук, Наталія Білоцерківець. «Жіноча» та «чоловіча» поезія вісімдесятників.

Стильові та жанрові експерименти у прозі, її естетичній системі у в доробку поетів письменників старшого покоління (П. Загребельний, В. Шевчук та ін.). Оновлення художнього наративу та способів зображення в творчості майстрів старшого покоління. Постмодерні пошуки сучасних українських прозаїків (В. Медвідь, Є. Пашковський, Ю. Андрухович, О. Забужко, В. Діброва та ін.)

ТЕМАТИКА ЛЕКЦІЙ ТА ПЛАНИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

ТЕМАТИКА ЛЕКЦІЙ

Модуль 1

Тема 1. Загальні тенденції літературного розвитку кінця 30 – початку 50 рр. XX століття

1. Література в умовах репресій, ідеологічного терору і катаклізмів Другої світової війни. Митець і влада. Диктат «верховних істин» у культурно-історичній площині.

2. Домінування соцреалістичного дискурсу. Концепція ідеального героя і теорія безконфліктності. Хронологія етапів розвитку та функціонування соцреалізму в літературному процесі XX століття. Проблема дослідження соцреалізму в літературознавстві.

3. Естетичне відродження індивідуальності і національної свідомості в роки війни. Мала проза часів війни: публіцистичний нарис, батальні нариси, героїко-романтичні, сатиричні оповідання, памфлети. Жанри неоромантичних медитацій, балад, листів, послань, звертань у поезії М. Рильського, П. Тичини, В. Сосюри, А. Малишка.

4. Функціонування художньо-стильових течій у літературі другої половини XX століття : Аналітико-реалістична стильова течія. Художньо-публіцистична стильова течія. Химерна стильова течія. Лірико-романтична стильова течія

Тема 2. Неоромантичний світогляд Олександра Довженка

1. Складні перипетії життєвої і творчої долі майстра. Початок режисерської праці на Одеській кінофабриці (1926). Національні та класові чинники художньої образності у фільмах «Звенигора» (1927), «Арсенал» (1929), «Іван» піднесення їх до філософичної символіки. Новаторство кінематографу і режисури.

2. Специфіка внутрішнього конфлікту у творчій свідомості О. Довженка: прагнення «служити» владі та національні інтенції, що виявлялися у кінострічках та творах на імпліцитному рівні, підсвідомо.

3. Зародження стилістики поетичного кіно. Фільм «Земля» (1930) – шедевр світового кіномистецтва. Трагедійні мотиви, життєствердний пафос, особливості поетики. Специфіка міфологічного світогляду. Сценарій фільму, особливості його художньої мови.

4. Творчість О. Довженка воєнного періоду. Жанрові особливості «Щоденника» О. Довженка як прообразу різножанрових творів про війну. Неоромантичні ілюзії та гірке прозріння. Соціально філософські роздуми художника-творця.

5. Конфлікт митець і влада. Складні і заплутані стосунки О. Довженка з Й. Сталіним. Задум, історія написання і видання кіноповісті «Україна в огні». Оцінка кіноповісті політичним керівництвом країни. Причини і наслідки такої оцінки.

6. Особливості конфліктів у кіноповісті: зіткнення людей різних родів, зіткнення людей одного роду. Композиція кіноповісті, роль народної лірики, алюзій. Семантика образів-символів (вогню, землі, України, річки). Елементи експресіоністичного зображення війни, неоромантичні характери у кіноповісті. Екзистенційні мотиви та філософічність авторських відступів у кіноповісті О. Довженка.

7. Неоромантичні характери, поетична символіка у новелістиці О. Довженка.

8. Духовна краса українського народу у повісті «Зачарована Десна» (1955). Тривожна патетика, осягнення складних суспільних проблем у кіноповісті й фільмі «Поема про море» (1956). Драматичні твори О. Довженка «Потомки запорожців» (1943), «Життя в цвіту» (1948).

Тема 3. Творчість українських письменників ХХ століття в умовах еміграції

1. Умови розвитку української літератури в зарубіжжі. Українознавчі осередки в Європі. Львівський часопис «Літературно-науковий вісник» – «Вісник». Організація МУР (Мистецький український рух) та його роль у згуртуванні українських митців за кордоном.

2. Літературні організації «другої» хвилі української еміграції. Виникнення групи «Танк» («Ми») як результат полеміки творчої молоді в еміграції з Д. Донцовим.

3. Об'єднання українських письменників в еміграції «Слово» та його роль в організації літературного життя української діаспори.

4. Ідейно-естетичні засади Нью-Йоркської поетичної групи: неприйняття народництва, настанова на експериментаторство, прагнення відкритості до світу, інтеграції з іншомовними культурами. Екзистенціалізм як філософське підґрунтя творчості. Зв'язок з попередньою поетичною традицією (Празькою поетичною школою) та творчістю шістдесятників. Спільне та відмінне.

5. Проблема стилю: модернізм чи (та) постмодернізм. Поетичний доробок Ю. Тарнавського, Б. Рубчака, Б. Бойчука та Е. Андіївської.

Тема 4. Атототалітарна проза Івана Багряного

1. Драматизм долі митця. Харківський період творчості. Опозиційні настрої письменника в поемі «Аве Марія», історичному романі у віршах «Скелька». Публіцистика письменника.

2. «Сад Гетсиманський» І. Багряного як новаторське явище в контексті еміграційної та радянської літератури ХХ ст.

3. Різноманіття і дискусивність критичних та літературознавчих оцінок творчості митця. Доречність назви твору. «Епістолярна дискусія» І. Багряного з Уласом Самчуком щодо назви роману.

4. Сильові особливості роману (синтез реалістичних, неоромантичних, експресіоністичних стильових тенденцій творчості). Своєрідність змісту, екзистенційна проблематика, особливості сюжетного розвитку в романі. Біблійні образи, алюзії.

Тема 5. Творчість Василя Барки

1. Перипетії життєвої та творчої долі Василя Барки. Перша збірка поезій «Шляхи» (1930), збірка «Цехи» (1932). Ліричні збірки «Апостоли» (1946 р.) та «Білий світ» (1947 р.).
2. Еміграція до США, видання книг «Трояндний роман» (1957 р.), «Псалом голубиноного поля» (1958 р.), «Океан» у двох томах (1959 р., 1979 р.), збірки «Царство» (1979 р.), у 1968 р. – вибраних поезій «Лірник». Притчевість та біблійні ремінісценції у творчості.
3. Перший прозовий твір-роман «Рай» (1958 р.) – друга редакція «Душі едемітів» (Київ, 1994 р.). 1980 р. – п'єса «Господар міста»; переклад українською мовою п'єси «Король Лір» Шекспіра, «Одкровення св. Йоанна Богослова» для україномовного видання Біблії (1975 р., 1988 р.), фрагментів «Божественної комедії» Данте (1978 р.).
4. Есеїстична творчість Василя Барки : есе «Хліборобський Орфей, або Клярнетизм» (1956 р.), «Правда Кобзаря» (1961 р.), а також двох збірок статей «Жайворонкові джерела» (1956 р.), «Земля садівничих» (1977 р.) і філософських роздумів на релігійні теми «Вершник неба» (1956 р., 1972 р.).
5. Життєва основа роману В. Барки «Жовтий князь» (1962). Жанрова своєрідність твору. Викривальний пафос у моделюванні тоталітарного суспільства та зображення картин голодомору.
6. Стильові особливості роману: синтез символізму, експресіонізму та реалізму. Багатоплановість роману (реалістичний, психологічний, метафізичний зміст). Композиційні особливості роману.
7. Художня трансформація апокаліптичних мотивів у романі. Роль біблійної символіки. Алюзії на «Божественну комедію» Данте у змалюванні млину.

Тема 6. Загальні тенденції літературного розвитку 60-70-х рр. XX століття

1. Піднесення художнього життя в час суспільно-політичної відлиги початку 60-х років. Тематичні й жанрово-стильові пошуки української прози. Нові художні якості прози шістдесятників, її жанрово-тематичне збагачення. Жанрово-стильова еволюція роману, повісті, оповідання, новели.

2. Звернення до життєвої конкретики дійсності, до основ національної етнопсихології, до акцентуації гуманістичних проблем людського буття («Вир» Григорія Тютюнника), осмислення війни («Людина і зброя» О. Гончара). Пошуки нових зображальних засобів, жанрів. Поява химерної прози.

3. Неоромантичні та неореалістичні традиції у творчості прозаїків-шістдесятників (Григор Тютюнник, Валерій Шевчук, Євген Гуцало, Володимир Дрозд).

4. Творча та громадська діяльність І. Світличного, Є. Сверстюка, В. Стуса, В. Марченка, Л. Костенко, В. Симоненка, І. Драча, М. Вінграновського, М. Руденка, Є. Гуцала, В. Мороза, В. Чорновола, М. Осадчого та ін. Світоглядні ідеї шістдесятників. Праця І.Дзюби «Інтернаціоналізм і русифікація», її значення в розвитку української суспільної думки, утвердження національної свідомості. Роль «самвидаву», який, на думку Є. Сверстюка, став одним із феноменів шістдесятників.

5. Естетична своєрідність поетичної генерації шістдесятників. Стильові течії в українській поезії 60-х рр. (модерна, традиційна, авангардистська). Сучасне осмислення феномену шістдесятництва (Л. Тарнашинська).

6. Політика «неосталінізму» у 70-х рр XX століття, вплив на літературно-культурний процес, продовження репресій, дисидентський рух. Дебют поетів Київської школи у другій половині 60-х р. (В. Голобородько, М. Воробйов, В. Кордун, М. Саченко, В.Рубан).

Тема 7. Оновлення літературної творчості поетами-шістдесятниками

1. Творчість Дмитра Павличка. Збірки «Правда кличе», «Гранослов». Майстерність поетичного живопису у збірці «Сонети подільської осені». Особливості інтимної лірики (зб. «Таємниці твого обличчя»). Збагачення жанру притчі. Рубаї у творчому доробку поета. Перекладацька та літературознавча діяльність.

2. Жанрово-стильова багатогранність творчості І. Драча (балада, філософічна поема, поетична драма, кіносценарій). Тема митця і мистецтва. Символіка поеми «Чорнобильська мадонна», звернення до інших видів мистецтва.

3. Патріотична лірика Василя Симоненка. Образ України у творчості поета. Особливості інтимної лірики В. Симоненка. Ідейно-художній аналіз «Казки про Дурила».

4. Становлення творчої індивідуальності М. Вінграновського. Своєрідність модерністичної поетики. Тема мистецтва та творчості. Філософські мотиви у поезіях. Стильова динаміка поетичної творчості М. Вінграновського 70-80-х рр.: від публіцистичності до ліризму.

5. Філософська поезія Б. Олійника. Збірки «Б'ють у крицю ковалі», «Рух», «Заклинання вогню», «Гора», «Сива ластівка» та ін. Полемічна спрямованість віршів. Образ матері у поетичній творчості автора. Яскравість поетичних образів інтимної лірики Б. Олійника.

Тема 8. Філософічність лірики та поетичного епосу Ліни Костенко

1. Життєвий шлях поетеси. Перші збірки поезій – «Проміння землі» (1957), «Вітрила» (1958), «Мандрівки серця» (1961). Вимушена мовчанка, заборона поетичної діяльності на шістнадцять років, до 1977 р. Збірка «Над берегами вічної ріки». Філософічні мотиви в збірці «Неповторність» (1980).

2. Збірка «Сад нетанучих скульптур» (1987). Тематика, національні й культурологічні символи, духовне начало як органічне втілення моральності людини, проблеми таланту, культурного

минулого і національного значення феномену творчості, дилема: влада – митець, митець – суспільство.

3. Художня інтерпретація драматизму особистої долі митця в поемах «Скіфська одісея», «Сніг у Флоренції»). Філософське осмислення проминальності часу і вічних мистецьких цінностей, опозиція мить – вічність, безсмертя пам'яті.

4. Історіософські мотиви, історична пам'ять в екзистенційній проекції, проблема мови як основи національного буття. Поетичне осмислення історії, глобальних проблем сучасності, проникливий ліризм, тонка іронія лірики Ліни Костенко.

5. Історичний роман у віршах «Маруся Чурай» (1980). Проблема митця і народу. Поєднання психологізму оповіді про особисту трагедію героїні з показом історичної трагедії і величі України. Філософічність твору.

6. Праці, присвячені проблемам культури, зокрема («Геній в умовах заблокованої культури», «Поет, що йшов сходами гігантів»). Публіцистичні виступи («Гуманітарна аура нації, або дефект головного дзеркала»...).

Тема 9. Екзистенційний дискурс поетичної творчості

Василя Стуса

1. Драматичне життя Василя Стуса. Проблема сприйняття та рецепції лірики В. Стуса у сучасному літературознавстві. Праця Т. Гундорової «Феномен Стусового «жертвослова», а також М. Павлишина. Дослідження сучасного літературознавця Ю. Бедрика «Василь Стус : проблема сприймання» (Київ, 1993).

2. Публікації В. Стуса в Україні - «Повернення» (1990 р.), «Дорога болю...». 1990 рік – зб. «Веселий цвинтар» в Польщі з передмовою Дмитра Стуса. 1991 р. – «Під тягарем хреста» із вступним словом Івана Дзюби.

3. Збірка «Палімпсести». Поетика вираження автентичності митця. Обґрунтування принципів «естетики страждання». Усвідомлення «своєї самості» у часопросторі. Сприйняття життя як «екзистенційного тривання на межі». Інтерпретація проблеми

роз'єднання людини і соціального світу.Рецепція філософських праць Гайдеггера, Фромма, Камю, Сартра та ін.

4. Символи вогню, неба, матері, свічки (наприклад, із свічкою Стус порівнює Україну, яка згоріла від вогню нещастя). Символічність кольористики.

5. Ідея «трагічного стоїцизму як певної філософської парадигми», стан вільнолюбної особистості в неволі у поезіях , надія на перемогу всіх перешкод, приклад великої мужності й сили духу.

6. Художні переклади Василя Стуса (Й. В. Гете, Р. М. Рільке, Б. Брехт, П. Целян та ін.).Епістолярій В. Стуса. Літературно-критична діяльність. Коло критичних та наукових зацікавлень.

Тема 10. Романтичний реалізм Олеся Гончара

1. Початок творчості в період навчання в Харківському технікумі журналістики. Перші новели («Іван Мостовий», «Черешні цвітуть», «Орля»). Збірка «Фронтові поезії» (1985).

2. «Прапорonosці» – відображення переможного походу Радянської Армії 1944-1945 років в трьох частинах роману – «Альпи»,«Голубий Дунай»,«Злата Прага».«Радянські кліше» у творі.

3. О. Гончар – майстер психологічної новели («Модри Камень», «Весна за Моравою», «За мить щастя» та ін). Специфіка психологічної новели О. Гончара: ознаки ліризації наративу, роль пейзажних описів, семантика кольорів, роль художньої деталі, композиція та ін.

4. Роман «Людина і зброя» (1968). Автобіографічна основа твору. Символічність пейзажів. Філософічність роману. «Планетарність мислення» митця. Роль внутрішніх монологів. Поетика назви. Екзистенційні мотиви.

5. Перипетії видання роману “Собор” (1968), оцінка у критиці та літературознавстві. Особливості актуальної проблематики, образна система, специфіка змалювання головного герою роману – Собору. Роль вставних новел.

6. Концепція життя і мистецтва в романах «Циклон», «Берег любові», «Твоя зоря».Своєрідність поетики О. Гончара у контексті

лірико-романтичної стильової течії. Романтичний реалізм як своєрідний авторський стиль.

7. Публіцистика Олеса Гончара. «Щоденник» письменника як проблемно-філософський твір. Громадсько-політична діяльність письменника, СПУ.

8. Твір-передбачення «Чорний яр». Художнє зображення Куренівської трагедії. Поетика назви, роль кольорових семантичних деталей. Іронія автора (прізвище головного героя). Алюзії у творі.

Тема 11. Художня своєрідність новелістики Григора Тютюнника

1. Трагічна доля митця. Григор Тютюнник у контексті «шістдесятників», його участь у розширенні жанрово-стильового потенціалу української літератури 60-70-х років.

2. Збірка «Зав'язь». Трагедія маргінальної особистості, «розколотості» національної свідомості у новелістиці письменника. Неореалістична поетика творів. Жанрова своєрідність (роль художньої деталі, форми оповіді, психологізм прози митця).

3. Автобіографічність новелістики письменника. Новела «Три зозулі з поклоном». Проблема «любовного трикутника» в новітній інтерпретації. Образи твору. Художні особливості творів «Син приїхав», «Оддавали Катрю». Стильові особливості новелістики Григора Тютюнника.

4. Трагічний пафос у зображенні побутових ситуацій у новелах «Медаль», «Чудася». Морально-психологічні та соціальні конфлікти.

5. Повісті про дітей Григора Тютюнника («Облога», «Климко», «Вогник далеко в степу»). Екзистенціальні мотиви в прозі письменника, глибинний психологізм, філософічність.

Тема 12. Тенденції розвитку історичної романістики 1960-1980- х рр. XX століття

1. «Нова хвиля» історичної романістики, її основні риси та обумовленість шістдесятницькою добою. Жанрові модифікації історичного роману 60-80-х рр. XX століття.

2. Жанрова і тематична багатоплановість прози П. Загребельного. Початок творчості – в жанрах нарисів, повістей. Збірки оповідань «Учитель» (1957), «Новели».

3. Пригодницько-політична диалогія, роман «Європа 45» (1959). У 1961-1963 рр. робота Загребельного головним редактором «Літературної газети», видання другої книги диалогії «Європа. Захід».

4. Розробка П. Загребельним історичної тематики в українській прозі «Диво», «Первоміст», «Смерть у Києві», «Євпраксія», «Роксолана»

5. Особливості композиційної будови роману «Диво». Історична основа роману і художній вимисел. Образ Софії Київської як художнього символу. Психологія образу князя Ярослава Мудрого (проблема влади й людини, роздвоєності душі). Переосмислення питання християнізації праслов'ян. Роль і розуміння значення «народного мистецтва». Хронотоп твору.

6. Історична правда і художній вимисел у романі «Первоміст». Переосмислення життя і діяльності Юрія Долгорукова у романі «Смерть у Києві». Полемічність та психологізм постаті Роксолани в одноіменному творі.

7. Роман-монолог «Я, Богдан (Сповідь у славі)» як спроба переосмислення образу гетьмана Богдана Хмельницького. Дві художні версії історичного осягнення епохи Богдана Хмельницького: «Я, Богдан» П. Загребельного та «Берестечко» Ліни Костенко.

8. Сильові та жанрові модифікації у творах «Південний комфорт» (1984), збірник «Неймовірні оповідання» (1987), «В-ван» (1988), фантастичний роман «Безсмертний Лукас» (1989), «Гола душа» (1992), пригодницьку повість «Ангельська плоть» (1993), «Тисячолітній Миколай» (1994), «Юлія» (1997) та ін.

9. Літературно-громадська діяльність П. Загребельного в СПУ. Виступи з критичними та літературознавчими статтями (зібраними у книжці «Неложними устами», 1981). Збірка статей, есе «Думки нарозхрист» (1997).

Дискусивність оцінок творчості письменника у сучасному літературознавстві, дилема: класична спадщина чи масова література.

Тема 13. Українська драматургія в другій половині XX століття

1. Олекса Коломієць – майстер сатиричної комедії («Фараони», «Санітарний день») і ліричної драми («Планета сподівань», «Голубі олені»). Родинна драма «Дикий Ангел».

2. Родинні драми й комедії Володимира Канівця («Мама збирається заміж», «Віддавали батька в прийми»).

3. Оновлення жанру біографічної п'єси в творчості Юрія Щербака («Стіна», «Сподіватись!»)

4. «Нова хвиля» в драматургії – Ярослав Стельмах, Ярослав Верещак, Василь Босович. Життєвий шлях драматурга Я. Стельмаха. П'єси про виховання й родинні стосунки. Художнє осягнення актуальних суспільних проблем. Значення творчості Я. Стельмаха в розвитку новітньої української драматургії.

Тема 14. Відлуння чорнобильського лиха в українській літературі другої половині XX століття

1. Художньо-публіцистичне осмислення наслідків чорнобильської трагедії, зв'язок екологічної проблеми із культурологічними та філософськими питаннями. Міркування Марка Павлишина щодо впливу чорнобильської теми на становлення жанрів сучасної української літератури. Монографія «Післячорнобильська бібліотека. Український постмодерн» Тамари Гундорової: Чорнобиль як епоха народження в Україні нової постмодерної свідомості та постмодерної літератури .

2. Твори В. Губарева «Саркофаг», «Заграва над Прип'яттю».

3. Художні й публіцистичні твори, присвячені трагедії (О. Гончар, Б. Олійник, І. Драч, Ю. Щербак, В. Яворівський та ін.).

Роман В. Яворівського «Марія з полином». Книга Євгена Гуцала «Діти Чорнобиля»

4. Книга лауреатки Нобелівської премії з літератури Світлани Олексійович "Чорнобильська молитва"

5. Роман Ю.Щербака «Чорнобиль».

6. Публіцистичні виступи письменників – О. Гончара, Ю. Щербака та ін. Діяльність Ліни Костенко у «зоні відчуження».

Тема 15. Особливості розвитку сучасної української літератури 80-90 рр. ХХ століття

1. Оновлення національної культури, подолання ідеологічної регламентації, орієнтація на тенденції світової культури як основні тенденції розвитку української літератури 80-90 рр ХХ століття. Неогоця догм соціалістичного реалізму, відродження національної державності. Пошук мовних естетичних способів моделювання й зображення дійсності.

2. Особливості поезії 80-90 рр ХХ ст. Жанрове розмаїття. Поезія вісімдесятників у стильовому та тематичному різноманітті. Естетика «Бу-Ба-Бу». Постмодерна гра в поезії Ю. Андруховича, В. Неборака, О. Ірванця. Національно-міфологічний струмінь: В. Герасим'юк. Культурницький напрям: І. Римарук, Наталія Білоцерківець. «Жіноча» та «чоловіча» поезія вісімдесятників.

3. Стильові та жанрові експерименти у прозі, її естетичній системі у в доробку поетів письменників старшого покоління (П. Загребельний, В. Шевчук та ін.). Оновлення художнього наративу та способів зображення в творчості майстрів старшого покоління.

4. Постмодерні пошуки сучасних українських прозаїків (В. Медвідь, Є. Пашковський, Ю. Андрухович, О. Забужко, В. Діброва та ін.

ТЕМАТИКА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Заняття 1 (2 год)

Проза О. Довженка

1. Складні перипетії життєвої та творчої долі майстра. Перебування «між двох сил». Значення кінодіяльності митця.
2. Жанрові особливості творчості письменника періоду війни. «Щоденник» О. Довженка як прообраз різножанрових творів про війну. Неоромантичні ілюзії та гірке прозріння.
3. Неоромантичні характери, поетична символіка, елементи експресіонізму в новелістиці О. Довженка (Мати, На колючому дроті, Незабутнє). Роль гіперболи та метафори у новелах.
4. Задум, історія написання і видання кіноповісті «Україна в огні». Оцінка кіноповісті політичним керівництвом країни. Причини і наслідки такої оцінки.
5. Особливості конфліктів у кіноповісті:
 - Зіткнення людей різних родів
 - Зіткнення людей одного роду. Мотиви і наслідки.
6. Семантика образів-символів (вогню, землі, України, річки). Елементи експресіоністичного зображення війни, неоромантичний характери у кіноповісті.
7. Екзистенційні мотиви та філософічність від авторських відступів у кіноповісті О. Довженка.

Основна література: 2,3, 16, 18, 34, 36,38.

Додаткова література: 32, 35, 55, 56, 60, 68, 78, 80, 90, 109, 110, 117, 121.

Заняття 2 (1 год)

Роман Василя Барки «Жовтий князь»

1. Перипетії життєвої та творчої долі Василя Барки. Розробка теми голодомору в українській літературі ХХ століття.
2. Життєва основа роману В. Барки «Жовтий князь» (1962). Жанрова своєрідність твору (роман – мартиролог). Викривальний пафос у моделюванні тоталітарного суспільства та зображення картин голодомору.

3. Образи роману.
4. Сильові особливості роману: синтез символізму, експресіонізму та реалізму. Композиційні особливості роману.
5. Художня трансформація апокаліптичних мотивів у романі. Роль біблійної символіки.

Основна література: 2, 27, 34, 38.

Додаткова література: 5, 9, 37, 71, 82, 106.

Заняття 3 (1 год)

Роман І. Багряного «Сад Гетсиманський»

1. Драматична доля митця. Харківський період творчості. Специфіка авторського вираження у трактаті «Чому я більше не хочу вертатися в СРСР»
2. «Сад Гетсиманський» І. Багряного як новаторське явище в контексті еміграційної та радянської літератури ХХ ст. Різноманіття і дискусивність критичних та літературознавчих оцінок творчості митця. Сильові особливості роману.
3. Своєрідність змісту, екзистенційна проблематика, особливості сюжетного розвитку в романі.
4. Біблійні алюзії, притчі та образи в естетичній інтерпретації автора.
5. Художня діалогічність творів І. Багряного в межах однієї теми (Тигролови, Сад Гетсиманський, Людина біжить над прірвою, Огняне коло).

Основна література: 2, 17, 20, 27, 35, 38.

Додаткова література: 6, 34, 49, 54, 105, 119.

Заняття 4 (2 год)

Поетичний реалізм Олеса Гончара

1. Життєвий і творчий шлях О. Гончара. Формування художнього світогляду митця. Особливості стилю.
 2. Неоромантичний характер повоєнної новелістики письменника (За мить щастя, Модри камень):
- Особливості художнього психологізму

- Роль образів-символів, художньої деталі, колористика
- Специфіка оповіді, часо-простору, композиції

3. Філософсько-екзистенційна основа роману О. Гончара «Людина і зброя»:

- Особливості характеротворення
- «Планетарність» мислення автора
- Композиція твору
- Специфіка пейзажних описів

Основна література: 2, 3, 5, 7, 16, 18, 21, 27, 36, 38.

Додаткова література: 10, 18, 22, 23, 26, 44, 45, 46, 52, 53, 93, 111, 112.

Заняття 5 (2 год)

Оригінальність та новизна романістики П. Загребельного

1. Особливості розвитку історичної прози у ХХ ст. Наукове дослідження історії та її белетризація, мистецьке осягнення.

2. Тематичні і жанрові обрії прози П. Загребельного.

3. Роман «Я, Богдан»:

- Роль заголовка та епіграфів
- Своєрідність авторської інтерпретації історії та образу Богдана Хмельницького в романі «Я, Богдан», діалог-полеміка з історичними джерелами
- Особливості жанру роману. Наратив твору та сюжетно-композиційні особливості
- Історіософічність роману. Екзистенційні мотиви. Особливості психологізму

4. Дві художні версії історичного осягнення епохи Богдана Хмельницького : «Я, Богдан» П. Загребельного та «Берестечко» Ліни Костенко.

Основна література: 2, 14, 34, 38.

Додаткова література: 39, 40, 64, 70, 113, 116.

Заняття 6 (1 год) **Творчість Ліни Костенко**

1. Творча доля Ліни Костенко. Вимушена мовчанка у творчості поетеси.
 2. Філософські мотиви, проблематика і поетика зб. «Сад нетанучих скульптур». Тематика, національні й культурологічні символи, духовне начало як органічне втілення моральності людини. Міфологема саду.
 3. Філософські мотиви, мотив вічності і безперервності життя у поезії Л. Костенко. Тема ролі мистецтва у житті (ц. Інкрустації).
 4. Художні особливості інтимної лірики поетеси. (цикл «Силуети»).
 5. Історичний роман у віршах «Маруся Чурай»:
 - Історія видання роману.
 - Історична основа твору: факти і легенди. Традиції і новаторство. Мандрівний сюжет про Марусю Чурай в українській літературі. Звернення до нього М. Старицького, В. Самійленка, О. Кобилянської та ін. Своєрідність його трактування Ліною Костенко.
 - Проблематика твору: митець і народ, митець і влада.
 - Особливості композиції, сюжетно-композиційна роль пісень.
 - Образна система роману, образи-символи
 - Вираження авторської свідомості та інтенцій у творі.
- Основна література: 8, 9, 11, 12, 24, 25, 30, 31, 34, 38.
Додаткова література: 11, 19, 25, 57, 62, 76, 77, 83, 84, 85, 86, 87, 94, 98, 101, 104, 115, 120.

Заняття 7 (1 год) **Поезія В. Стуса**

1. Трагічна доля поета. В. Стус у контексті «шістдесятництва» й дисидентського руху.
2. Видання і оцінка творчості В. Стуса.
3. Перший період творчості (зб. «Зимові дерева», «Веселий цвинтар»).
4. Екзистенційна тематика, мотиви, образи-символи, форми вираження авторської свідомості у зб. «Палімсести».

5. Ідея «трагічного стоїцизму», стан вільнолюбної особистості в неволі у віршах «Мені зоря сіяла нині вранці», «На колимським морозі калина», «Крізь сотні сумнівів я йду до тебе», «Господи, гніву пречистого...»

6. Образ реальної України, України-мрії, України-ідеї. Духовний зв'язок людини з рідною землею.

Основна література: 8, 9, 11, 16, 25, 26, 27, 28, 30, 31, 38.

Додаткова література: 15, 20, 44, 69, 72, 91, 99.

Заняття 8 (2 год.)

Роман В. Яворівського «Марія з полином у кінці століття»

1. Осмислення Чорнобильської катастрофи в українській літературі та критиці.

2. Роман В. Яворівського «Марія з полином у кінці століття»:

- Специфіка жанру.
- Система образів. Родина Мировочів. Особливості характеротворення та психології героїв.
- Специфіка характеротворення жіночих образів.
- Роль пейзажних описів.
- Символи та алюзії у романі.

Основна література: 2, 6.

Додаткова література: 30, 31, 42, 44, 61, 74.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Студентам запропоновано самостійно підготувати реферат (за переліком запропонованих тем), обґрунтувати стильові особливості автора, значення творчості та місця в літературному процесі, додати список критичної літератури та свої міркування з приводу найбільш значимих праць учених.

1. Особливості інтерпретації теми голодомору у прозі ХХ століття (У. Самчук «Марія», В. Барка «Жовтий князь»).
2. Проблематика, конфлікти та жанрова своєрідність роману І. Багряного «Тигрлови». Неоромантична, фольклорна образність.
3. Конфлікти та характери драми О. Коломийця «Дикий Ангел».
4. Чорнобильська тема у романі В. Яворівського «Марія з полином у кінці століття»
5. Розширення художньо-інтелектуального діапазону української поезії у творах І. Драча. Основні теми і мотиви віршів.
6. Основні мотиви поезій В. Симоненка. Поетичні збірки митця. Образ України у творчості поета.
7. Особливості психологічного потрактування образу Роксолани у одноіменному романі Р. Загребельного.
8. Психологізм новелістики Г. Тютюнника.
9. Жанрове багатство поезій Д. Павличка.
10. Художні переклади Василя Стуса (Й. В. Гете, Р. М. Рільке, Б. Брехт, П. Целян та ін.). Літературно-критична діяльність. Коло критичних та наукових зацікавлень.
11. Філософська поезія Б. Олійника. Збірки «Б'ють у крицю ковалі», «Рух», «Заклинання вогню», «Гора», «Сива ластівка».
12. Дебют поетів Київської школи у другій половині 60-х рр. (В. Голобородько, М. Воробйов, В. Кордун, М. Саченко, В. Рубан).
13. Публіцистика І. Багряного. Специфіка авторського вираження у трактаті «Чому я більше не хочу вертатися в СРСР»
14. Роль Мистецького Українського Руху (МУР) у літературі ХХ ст.
15. Жанрово-стильові ознаки химерної прози.

ПЕРЕЛІК ТВОРІВ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАПАМ'ЯТЬ

1. В. Симоненко Ти знаєш, що ти – людина; один вірш на вибір.
2. Л. Костенко. Життя іде і все без коректур; один вірш на вибір.
3. В. Стус. Як добре те, що смерті не боюсь я; один вірш на вибір.
4. Поезію Д. Павличка, М. Вінграновського, Б. Олійника, І. Драча (на вибір).

ТЕСТИ ДЛЯ ПЕРЕВІРКИ ЗНАНЬ

1. На міжнародному фестивалі у Брюсселі (1958 р.) серед кращих 12 фільмів «усіх часів та народів» було названо фільм О. Довженка:
А) «Земля»
Б) «Арсенал»
В) «Щорс»
Г) «Зачарована Десна»
Д) «Звенигора»
2. Кому належать слова з роману О. Гончара «Собор»: «Собори душ своїх бережіть, друзі... собори душ!»?
А) Ізоту Лободі
Б) Ягору Катратому
В) Хомі Романовичу
Г) Дмитру Яворницькому
Д) Миколі Баглаю
3. Визначте жанр твору О. Довженка «Україна в огні»:
А) кіноповість
Б) повість
В) роман
Г) роман у новелах
Д) оповідання
4. Словами

Що буде з народом нашим? Виживе він чи загине, що й сліду не стане ніякого? Розженуть його по каторгах та по лісах, байраках та гнилих болотах, як вовків-сіромах, та натруять одне на одного так, що й живі завидуватимуть мертвим. Горе нам... Народ безсмертний, ви казали, товаришу мій. Ой важке наше безсмертя! Важка доля народна... чую... смерть

герой кіноповісті О. Довженка «Україна в огні» Лаврін Запорожець звертається до:

- А) Кравчини
- Б) портрета Сталіна
- В) Левка Царя
- Г) Купріяна Хуторного
- Д) до самого себе

5. У. Самчук став ініціатором створення літературної організації українських письменників-емігрантів:

- А) Слово
- Б) МУР
- В) Празька школа
- Г) Нью-Йоркська група
- Д) Авангард

6. Який твір О. Гончара відмічено Шевченківською премією у 1961 р.:

- А) Прапороносці
- Б) Тронка
- В) Людина і зброя
- Г) Собор
- Д) Бригантина

1. Вкажіть п'єсу Я. Стельмаха про виховання й родинні стосунки:

- А) Шкільна драма
- Б) Химера лісового озера
- В) Провінціалки
- Г) Крихітка Цахес

Д) Нова хвиля

2. Визначте, який фольклорний жанр позначився на художній своєрідності поезії В. Симоненка «Лебеді материнства»:

А) історична пісня

Б) легенда

В) колискова пісня

Г) веснянка

Д) суспільно-побутова пісня

3. Вкажіть твір О. Гончара, в основу якого покладено події Куренівської трагедії поблизу Києва:

А) Модри Камень

Б) Плацдарм

В) Чорний яр

Г) За мить щастя

Д) Перекоп

4. Вкажіть назву памфлету Іван Багряного, в якому автор виклав політичну декларацію національної гідності й прав людини, яка пережила примусову репатріацію, обґрунтував закономірність еміграції з Радянського Союзу:

А) Чому я не хочу повертатися до СРСР?

Б) «Україна біля Тихого океану»

В) «На новий шлях»

Г) «Народження книги»

Д) «Марево»

5. Перша і єдина прижиттєва збірка Василя Симоненка:

А) «Земне тяжіння»

Б) «Правда кличе»

В) «Зимові дерева

Г) «Тиша і грім»

Д) «Лебеді материнства»

6. Збірка Л. Костенко, що вийшла у 1977 р. (після шістнадцяти років вимушеного мовчання), має назву:
- А) Мандрівки серця
 - Б) Над берегами вічної душі
 - В) Неповторність
 - Г) Вітрила
 - Д) Проміння землі
7. Вкажіть назву літературознавчої розвідки В. Стуса про П. Тичину:
- А) Роздвоєність душі Тичини
 - Б) Кларнитизм поета
 - В) Феномен доби або Сходження на голгофу слави
 - Г) Тичина і його час
 - Д) Доля Тичини
8. Визначте літературні організації української літератури після 90-х рр.:
- А) БУ-БА-БУ, Нова дегенерація, ЛуГоСад, Пропала гармата
 - Б) БУ-БА-БУ, Марс, Ланка
 - В) ЛуГоСад, ВАПЛІТЕ
 - Г) ВАПЛІТЕ, ВУССП, Молодняк
 - Д) Плуг, Гарт
9. За жанром «Жовтий князь» В. Барки – це:
- А) історичний роман
 - Б) роман-мартиролог
 - В) соціально-побутова повість
 - Г) пригодницький роман
 - Д) соціально-психологічна повість
10. Вкажіть твір, жанр якого можна визначити як роман у віршах:
- А) «Собор» О. Гончара
 - Б) «Я (Романтика)» М. Хвильового
 - В) «Чорна рада» П. Куліша

- Г) «Маруся Чурай» Л. Костенко
- Д) «Вершники» Ю. Яновського

11. Відзначте поета, який не належав до «шістдесятників»?:

- А) В. Симоненко
- Б) В. Сосюра
- В) І. Драч
- Г) В. Стус
- Д) Л. Костенко

12. Кому належать слова, поставлені епіграфом до роману "Диво" П. Загребельного?

- А) Пабло Пікассо
- Б) Бертольд Брехт
- В) літописцю Нестору
- Г) Ярославу Мудрому
- Д) Івану Вишенському

13. Від якого роману течія «химерна проза» отримала свою назву?

- А) О. Ільченка «Козацькому роду нема переводу»
- Б) Ю. Яновського «Вершники»
- В) М. Хвильового «Я (Романтика)»
- Г) П. Загребельного «Левине серце»
- Д) В. Дрозда «Ірій»

КОНТРОЛЬНІ ЗАПИТАННЯ З КУРСУ

1. Українська література в період ідеологічного терору і Другої світової війни. «Соцреалізм – глухий кут історії літератури» (Ю. Ковалів). Теорія ідеального героя та безконфліктності.
2. Тематичні і жанрово-стильові тенденції розвитку української літератури в повоєнний період, стильові течії, драматизм подолання ідеологічних штампів у творчості письменників.
3. «Химерна проза»: витоки, джерела, жанрові модифікації, представники.
4. Особливості розвитку літератури 2 половини ХХ століття в українській еміграції (діяльність МУРу, «Слова», Нью-Йоркської поетичної групи).
5. Літературно-критична та публіцистична діяльність І. Дзюби, його праця «Інтернаціоналізм чи русифікація?» та її значення у піднесенні національної свідомості.
6. Творча доля О. Довженка. Колізія: митець і влада. Особливості художнього світогляду і кіно діяльність митця.
7. Соціально-філософські роздуми митця, притлумленого тоталітарним режимом, у «Щоденнику» О. Довженка.
8. Гуманістичний пафос, неоромантичні характери, метафоричність новелістики О. Довженка (Мати, Незабутнє, На колючому дроті).
9. Кіноповість О. Довженка «Україна в огні»: проблематика, специфіка жанру, система конфліктів та образів. Оцінка політичним керівництвом країни.
10. Міфологема землі та роду у творчості О. Довженка (Земля, Зачарована Десна).
11. Неоромантичний характер воєнної новелістики О. Гончара (Модри Камень, За мить щастя).
12. Роман О. Гончара «Людина і зброя»: автобіографічна основа, діалогічність змісту, філософсько-екзистенційна проблематика, особливості стилю.

13. «Собор» Олеся Гончара як вияв духу й філософії «шістдесятників». Проблематика, система образів і засоби їх моделювання, особливості композиції. Оцінка твору в літературознавстві.

14. Життєва та художня основа оповідання О. Гончара «Чорний Яр». Символіка твору, контекстуальна авторська іронія і застереження.

15. Драматична доля І. Багряного. Особливості психології світосприйняття письменника у публіцистичному трактаті «Чому я не хочу вертатися в ССРСР»

16. Дискусії та різноманіття літературознавчих оцінок творчості І. Багряного. Новаторство й стильові особливості прози митця. Діалогічність творів І. Багряного в межах однієї теми.

17. Роман І. Багряного «Сад Гетсиманський»: екзистенційна проблематика, біблійні алюзії, особливості стилю автора.

18. Гуманістичний зміст й специфіка психологізму «дорослих» оповідань Г. Тютюнника.

19. Історична романістики в українській літературі ХХ століття: основні тенденції розвитку, тематичне багатство й жанрове розмаїття.

20. Ідейно-тематичні і жанрові пошуки у творчості П. Загребельного. Загальна характеристика художньої і критичної творчості письменника. Оцінка творчості П. Загребельного літературознавцями.

21. Новаторство інтерпретації історії, своєрідність композиції і проблематика романів П. Загребельного («Диво» або «Я, Богдан» (сповідь у славі)).

22. Літературний процес 60-80-х років ХХ століття. Новаторський характер творчості «шістдесятників», різноманіття жанрових форм, особливості художньо-естетичного світобачення.

23. Творчість прозаїків-шістдесятників (Григор Тютюнник, Валерій Шевчук, Євген Гуцало, Володимир Дрозд).

24. Провідні мотиви та жанрове багатство лірики Д. Павличка. Суспільно-політична, філософська поезія, любовна лірика.

25. Особливості поетичного стилю та філософічність поезій І. Драча. Поема «Чорнобильська Мадонна» Жанрово-композиційна своєрідність поеми, її проблематика.

26. Становлення творчої індивідуальності М. Вінграновського. Своєрідність модерної поетики.

27. Самобутній характер художнього світу лірики Ліни Костенко. Вимушена мовчанка. Філософічні мотиви в зб. «Неповторність». Роздуми про роль поезії в системі духовних цінностей.

28. Зв'язок та діалог з неокласичною стильовою традицією в українській літературі. Аналіз зб. Ліни Костенко «Сад нетанучих скульптур».

29. Праці, присвячені проблемам культури. Актуальність публіцистичної праці Ліни Костенко «Гуманітарна аура нації...»

30. Роман у віршах «Маруся Чурай» Л. Костенко: історіософська візія України, композиція, система конфліктів та образів.

31. Екзистенційний вимір світовідчуття поета в зб. «Палімсести» В. Стуса.

32. Розмаїття тематики та жанрове багатство поезії В. Симоненка. Особливості поетичного стилю В. Симоненка. Тема самоцінності, неповторності кожної людини, національні мотиви поезій.

33. Драматизм життєвого шляху Василя Барки. Роман «Жовтий князь» – поєднання реалістичного, психологічного та метафізичного планів, екзистенційні мотиви, роль біблійної образності та символіки.

34. Чорнобильська тема в українській літературі ХХ ст. Роман В. Яворівського «Марія з полином у кінці століття».

35. Поява «Київської школи поетів» на початку 60-х років ХХ ст. Естетична парадигма митців цієї школи, значення їх творчості.

36. Роль поетичного покоління у літературному процесі 80-90 рр. ХХ століття.

37. Драматургія другої половини ХХ ст. П'єси О. Коломійця «Дикий ангел», «Фараони».

Рекомендована література

Основна література:

1. Вельш В. Наш постмодерний модерн / Пер. з нім. А. Л. Богочова, М. Д. Култаєвої, Л. А. Ситніченко. К.: Альтерпрес, 2004.
2. Галич О., Назарець В., Васильєв Є. Теорія літератури. К.: Либідь, 2001.
3. Гримич Г. Загадка творчого бунту: новелістика українських шістдесятників: літературно-критичний нарис. К.: Український письменник, 1993.
4. Гром'як Р. Що доведено життям: (актуальні проблеми літератури та літературної критики). К.: Дніпро, 1988.
5. Гуменний М. Поетика романного жанру О. Гончара: проблеми типології: монографія. К.: Акцент, 2005
6. Гундорова Т. Післячорнобильська бібліотека. Український літературний постмодерн: монографія. К.: Часопис «Критика», 2013.
7. Демченко А. Античність у поетиці української романістики 60-80-х років ХХ ст. Херсон: Мрія, 2003.
8. Дзюба І. З криниці літ. У 3 т. К.: «Києво-Могилянська академія», 2007. Т. 3: Літературні портрети; Дніпровський меридіан; Зі спогадів.
9. Дзюба І. Спогади і роздуми на фінішній прямій. К.: Криниця, 2008.
10. Жулинський М. Слово і доля: навч. посіб. К.: А.С.К., 2002.
11. Зборовська Н. Код української літератури: проект психоісторії новітньої української літератури: монографія. К.: Академвидав, 2006.
12. Іванишин П. Національний спосіб розуміння в поезії Т. Шевченка, Є. Маланюка, Л. Костенко: монографія. К.: Академвидав, 2008.
13. Ільницький М. Від «Молодої Музи» до «Празької школи»: монографія. Львів: Ін-т українознавства імені І. Крип'якевича НАН України, 1995.
14. Ільницький М. Людина в історії: Сучасний український історичний роман. К.: Дніпро, 1989.
15. Ільницький М. Українська повоєнна еміграційна поезія. Львів: Львівський обласний науково-методичний інститут освіти; Інститут українознавства імені І. Крип'якевича НАН України, 1995.
16. Історія української літератури ХХ століття: навч. посіб. для студ. ВНЗ напрямку підгот. «Філологія» / ред. В. І. Кузьменко. Київ: КСУ, 2007.
17. Ковалів Ю. Історія української літератури: кінець ХІХ – поч. ХХІ ст.: підручник: у 10 т. Київ: Академія, 2015. Т. 4: У сподіваннях і трагічних зламах. 2015.
18. Ковалів Ю. Історія української літератури: кінець ХІХ – поч. ХХІ ст.: підручник: У 10 т. Т. 7. Випробування репресіями і війною. Київ: Академія, 2020.
19. Кононенко П. Українська література: Проблеми розвитку. К.: Либідь, 1994.

20. Костюк Г. Зустрічі і прощання: спогади. Кн. 2. Едмонтон: Канадський ін-т українських студій, 1998.
21. Літературознавство. Критика / Д. Павличко. К.: Основи, 2007. Т. 1: Українська література.
22. Мазоха Г. Український письменницький епістолярій другої половини ХХ століття : жанрово-стилістичні модифікації : монографія. К.: Міленіум, 2006.
23. Павлишин М. Канон та іконостас: Літературно-критичні статті. К., 1997.
24. Панченко В. Магічний кристал: Сторінки історії українського письменства. К., 1995.
25. Пахльовська О. Українські шістдесятники: філософія бунту. – К., 2001.
26. Райбедюк Г. Вивчення творчості українських поетів-дисидентів: Навчально-методичний посібник. Ізмаїл: РВВ ІДГУ, 2012.
27. Сартр Ж.-П. Екзистенціалізм – это гуманизм. Сумерки богов. М.: Изд-во полит.л-ры, 1989.
28. Соловей Е. Поезія пізнання: Філософська лірика в сучасній літературі. К., 1991.
29. Ставнича О. М. Література – Міф – Суспільство: соціального міфу у прозі 1990–2000-х років / Олена Ставнича. К.: Наукова думка, 2017.
30. Тарнашинська Л. Сюжет доби: дискурс шістдесятництва. К., 2013
31. Тарнашинська Л. Українське шістдесятництво: профілі на тлі покоління: (історико-літературний та поетикальний аспекти). К.: Смолоскип, 2010.
32. Українські літературні школи та групи 60—90-х рр. ХХ ст.: Антологія вибраної поезії та есеїстики / автор вступ. слова, бібліограф. відомостей та прим. Василь Ґабор. Львів: ЛА «Піраміда», 2009.
33. Українська мала проза ХХ століття: антологія / упоряд. В. Агеєва. К., 2007.
34. Українське слово. Хрестоматія української літератури та літературної критики ХХ ст.: У 3 кн. (4-а додаткова). К., 1994 – 2001.
35. Українські та зарубіжні письменники: розповіді про життя і творчість: посібник / М. Більчук. – Тернопіль: Підручники і посібники, 2014.
36. Фащенко В. Новела і новелісти: Жанрово-стильові питання. К.: Радян. пис., 1978.
37. Харчук Р. Б. Сучасна українська проза: постмодерний період : навч. посіб. К. : ВЦ «Академія», 2008.
38. Художня література України. Від міфів до модерної реальності / М. Наєнко. К.: Просвіта, 2008.

Додаткова:

1. Агеєва В. Крізь століття: принагідні візії після постмодернізму : вступ. ст. Українська мала проза ХХ століття : антологія / упоряд. В. Агеєва. К., 2007

2. Андрусенко В. Кодекс честі як імператив життя. На прикладі життя і творчості Ліни Костенко. Дивослово. 2003. № 3.
3. Андрусенко В. Олесь Гончар. Роман «Собор» / В. П. Андрусенко и др. 50 знаменитых украинских книг. Харьков: Фолио, 2004.
4. Астаф'єв О. Символіка природи в поезії Ліни Костенко. Слово і час. 2005. № 6.
5. Багацька Л. Автор «Жовтого князя». Виповнилось 100 років від дня народження письменника Василя Барки. Україна молода. 2009. 18 липня.
6. Багрянний І. Публіцистика: доповіді, статті, памфлети, рефлексії, есе : Текст. К.: Смолоскип, 1996.
7. Бажан М. Поема про кохання і безсмертя: про роман у віршах «Маруся Чурай». Дивослово. 2005. № 3.
8. Баран Є. Щоденники і записники Григора Тютюнника. Перевал. 2005. № 4.
9. Барка Василь: Автобіографія / Українське слово: Хрестоматія укр. літератури та літературної критики ХХ ст.: В 3-х кн. Київ: Рось, 1994. Кн. 2.
10. Бернадська Н.І. Олесь Гончар: Основні віхи життя і творчості; "Людина і зброя"; "Собор" / Н.І. Бернадська Українська література ХХ ст.: Навч. посібник для старшокл. та вступників ІЗ до вищих навч. закладів. Київ: Знання-Прес, 2006.
11. Бідюк О. В. «Маруся Чурай» Ліни Костенко: психоаналітичний коментар / О. В. Бідюк / Філологічні трактати : наук. журн. / Мін-во освіти і науки України ; ред. кол.: Ткаченко О. Г., Кобякова І. К., Жиленко І. Р. та ін. Суми : Вид-во СумДУ, 2009. Т. 1. № 1
12. Більчук М. Григійр Тютюнник. Українські та зарубіжні письменники : розповіді про життя і творчість. Т., 2008.
13. Бірюкова О. О. Лінгвостилістичні особливості української діаспорної поезії 60–80-х років ХХ століття: дис. ... канд. філол. наук. К., 2004.
14. Бондаренко Ю. Поема Івана Драча "Чорнобильська мадонна у шкільному вивченні. Дивослово. 1999. № 5.
15. Бондаренко А. Спроба аналізу філософських творів Василя Стуса. Дивослово. 1998. № 8.
16. Борецький М. Для філософського осмислення реальності. Античні та біблійні образи і мотиви в ліриці Ліни Костенко. Українська мова й література в середніх школах, гімназіях, ліцеях та колегіумах. 2000. № 2.
17. Борисенко Н. М. Роман «Три листки за вікном» Валерія Шевчука як об'єкт літературознавчого осмислення. Рідний край. 2012. № 2 (27).
18. Бронзенко Г. Піднятись на вершину духовності (за романом О. Гончара «Людина і зброя»). Укр. мова та літ. в школі. 2006. № 4.
19. Брюховецький В.С. Ліна Костенко: Нарис творчості. К., 1990.

20. Віват Г. Про деякі особливості поезії Василя Стуса. Українська література в загальноосвітній школі. 2000. № 2.
21. Вічна загадка любові: Літературна спадщина Григора Тютюнника. Спогади про письменника. К., 1988.
22. Галич В. Антропонімія Олеся Гончара: природа, еволюція, стилістика. Луганськ, 2002.
23. Галич В. Постать Олеся Гончара в контексті постмодернізму. Дивослово. 2005. № 2.
24. Гальчук О. Світ інтимної лірики М. Вінграновського і Київських неокласиків: порівняльний аналіз. Науковий вісник Миколаївського державного університету. Філологічні науки: Зб. наук. праць. Миколаїв: МДУ, 2007. Вип. 14.
25. Голобородько Я. Ю. Поетична істинологія Ліни Костенко: до ювілею поетеси. Вивчаємо українську мову та літературу. 2010. № 9.
26. Гончар О. Письменницькі роздуми. К., 1980.
27. Горнятко-Шумилович А. Твори Валерія Шевчука як різновид «химерної» прози. Львів: Каменяр, 1999.
28. Горнятко-Шумилович А. Фольклорна образність "химерної" прози: Типологічні подібності "Лебединої зграї" В. Земляка, "Ирію" В. Дрозда і "Дому на горі" В. Шевчука. Українська мова та література. 2004. Число 15 (367).
29. Городнюк Я. Знаки необарокової культури Валерія Шевчука: компаративні аспекти. К.: Твім Інтер ЛТД, 2006.
30. Гоцинець І. Чорнобиль як словесний образ в українській поезії кінця ХХ століття. Вивчаємо українську мову та літературу: науково-методичний журнал. Заснований у серпні 2003 р. 2011. № 13.
31. Гундорова Т. І. Післячорнобильська бібліотека. Український літературний постмодерн. Т. І. К.: Критика, 2005.
32. Деркач О. Жінка й Україна – величні постаті повісті «Україна в огні» О. П. Довженка. Укр. мова і літ. в шк. України. 2014. № 5.
33. Дзюба І. «Неопалима книга»: про роман «Маруся Чурай». З криниці літ. У 3 т. Т. 1. Статті. Доповіді. Рецензії. Передмови. Дещо про добрих сусідів і духовну рідню / Іван Дзюба. К.: Києво-Могилянська акад., 2006.
34. Дзюба І. Публіцистика Івана Багряного: Літературознавчий нарис / Багрянний І. Людина біжить над прірвою. К.: Школа, 2009.
35. Довженко О. Господи, пошли мені сили: Щоденник, кіноповісті, оповідання; фольклорні записи, листи, документи. Харків, 1994.
36. Драч І. Духовний меч: Літературно-критичні статті та есе. К., 1983.
37. Дроботько Н. Характеристика родини Катранників: За романом В. Барки «Жовтий князь». Дивослово. 2000. № 6.

38. Євсєвська В. Твір, присвячений любові (Новела Гр.Тютюнника "Три зозулі з поклоном"). Дивослово. 2004. № 3.
39. Загребельний П. «Замкнене коло нашої історії – ось це я мавна увазі...». Розмову вів В. Панченко. Дивослово. 1999. № 2.
40. Загребельний П. Неможними устами: Статті, есе, портрети. К., 1981.
41. Захарчук І. Досвід війни у художній свідомості шістдесятників. Дивослово. 2007. № 6.
42. Зборовська Н. Григій Тютюнник як національний письменник доби колоніалізму: психоісторичний аспект. Дивослово. 2006. № 12.
43. Зборовська Н. В. Стильовий портрет шістдесятництва. Слово і час. 2001. № 12.
44. Зборовський А. Без пам'яті – не знати щастя! Чорнобильські сторінки щоденника Олеса Гончара: До 20-х роковин Чорнобильської катастрофи. Вісник Чорнобиля. 2005. 11 червня.
45. Зобенко М. Озонова пелюстка духовності, або Душа людська якою нам явив її і заповів О. Гончар: До 85-річчя письменника. Вітчизна. 2003. № 3-4.
46. Зобенко М. Українське небо О. Гончара. Львів, 2003
47. Ільницький М. Дмитро Павличко: Нарис творчості. К., 1985.
48. Ільницький М. Ключем метафори відімкнені уста...: Поезія Ігоря Калинця. Париж – Львів – Цвікау, 2001.
49. Клочек Г. Ів. Багрянний. К., 1998
50. Ковалевський О. Український комплекс «вірностізради» у контексті ліро-епічних творів Ліни Костенко. Київ. 2005. № 2.
51. Коваль В. К. Загадка смерті Григора Тютюнника / Серце моє в колючому дроті...: есе, спогади, док. / упоряд.: О. Коваль, М. Луків; К., 2005.
52. Коваль В. «Собор» і навколо собору. К., 1989.
53. Ковальчук О. Образ війни у прозі О. Гончара: Роман «Людина і зброя». Дивослово. 2003. № 5.
54. Колошук Н. Г. Модернізм, експресіонізм, постмодернізм... (До питання про літературні напрями і типи творчості у ХХ ст., матеріали до уроків). Українська мова й література в середніх школах, гімназіях, ліцеях та колегіумах. 2002. № 4.
55. Корогодський Р. Довженко: вчора, сьогодні, завтра в країні національної культури. Дивослово. 2001. № 5.
56. Корогодський Р. Довженко у полоні: Розвідки та есеї про Майстра. К., 2000.
57. Костенко Л. Поет, що йшов сходами гігантів: про Лесю Українку. Українська мова й література в середніх школах, гімназіях, ліцеях та колегіумах. 2000. № 2.

58. Кужільна Л. Трагічна модель світу М. Вінграновського. Українська мова та література в середніх школах, гімназіях, ліцеях та колегіумах. 2004. № 4.
59. Кузякіна Н. Драматург Іван Кочерга. К., 1968.
60. Кузякіна Н. Олександр Довженко та Лесь Курбас. Дніпро. 1994. № 9 – 10.
61. Лемаршанд Ф. Топос Чорнобиля. К.: Дух і літера, 2001. – Ч. 7 – 8.
62. Ліна Костенко : навч. посіб.-хрестоматія / ідея, упорядкув., інтерпретація творів Григорія Ключека. Кіровоград: Степова Еллада, 1999.
63. Марко В. Коды художнього тексту: на зрізі жанротворення: на прикл. аналізу новели Г. Тютюнника «Три зозулі з поклоном». Дивослово. 2007. № 10.
64. Мовчан Р. Позбутися рабського комплексу: про роман «Берестечко». Слово і час. 2000. № 1.
65. Моренець В. Сто робіт і єдине начало Павличка / Павличко Д. Твори: У 3 т. К., 1989. Т. 1.
66. Мороз Л. Григій Тютюнник: Нарис життя і творчості. К., 1991.
67. Наєнко М. Григій Тютюнник / Художня література України. Від міфів до модерної реальності. К., 2008.
68. Науменко Н. Мистецька концептосфера у щоденникових записках Олександра Довженка. Укр. мова і літ. в шк. України. 2014. № 4.
69. Не відлюбив свою тривогу ранню...: Василь Стус – поет і людина. К., 1993.
70. Нестерук С. Образи-символи в творчості Павла Загребельного. Слово і час. 1999. № 8.
71. Орлюк Я. Василь Барка і його роман «Жовтий князь». Дивослово. 2000. № 6.
72. Павлишин М. Квадратура круга: пролегомени до оцінки Василя Стуса. Дивослово. 1991. № 1.
73. Павлишин М. Українська культура з погляду постмодернізму. Сучасність. 1993. № 12.
74. Павлишин М. Чорнобильська тема і проблема жанру. Канон та іконостас: літературно-критичні статті. К.: Час, 1997.
75. Панченко В. «Без згоди і без відома поетеси...»: про зб. Ліни Костенко «Поезії». Слово і час. 2010. № 3.
76. Панченко В. Поезія Ліни Костенко. Кіровоград, 1997.
77. Панченко В. Самотність на верхів'ях (Поезія Ліни Костенко в часи "відлиги" і "заморозків"). Дивослово. 2005. № 3.
78. Пасісниченко Г. Міфопоетичне мислення і художня творчість Олександра Довженка. Укр. мова і літ. в шк. 2007. № 4.
79. Пастух Т. Київська школа та її оточення. Модерні стильові течії української поезії 1960–90-х рр. Львів: Львівський національний університет імені Івана-Франка, 2010.

80. Приходько І. Рецептивно-естетичний аналіз малої прози О. Довженка. Укр. мова та літ. 2013. № 1-2.
81. Процюк С. Лицарі стилосу та кав'ярень: Есе про дев'ятдесятників. К., 1996.
82. Савченко В. Василь Барка – письменник апокаліптичної доби. Вітчизна. 2007. № 5-6.
83. Саєнко В. П. Концепт «культура» в естетичному просторі поезії Ліни Костенко і продуктивні моделі активних художніх центрів у сучасній українській літературі. Вісник Житомирського педагогічного університету. Вип. 16 : наук. журн. Житомир : ЖДПУ ім. І. Франка, 2004.
84. Саєнко В. Крізь роки і печалі : до літ. портр. Ліни Костенко. Київ. 2005. № 3.
85. Саєнко В. П. Міфопоетична природа і народнопоетичні алюзії в структурі художніх текстів Ліни Костенко. Мова та стиль українського фольклору : зб. наук. пр. / Одеськ. держ. ун-т. К. : ІЗМН, 1996.
86. Саєнко В. Поетична культурологія Ліни Костенко. Українська мова та література. 2005. Ч. 9.
87. Саєнко В. Цикли у системі жанрів Ліни Костенко: погляд крізь інкрустації. Проблеми сучасного літературознавства. Зб.наук.стат. Одеса, 1999. № 2.
88. Салига Т. Микола Вінграновський: Літературно-критичний нарис. К., 1989.
89. Салига Т. Поет – це слово. Це його життя... / М. Вінграновський. Вибрані твори: У 3 т. Тернопіль: Богдан, 2004. Т. 1.
90. Сиводід О. М. Сторінки життя О. Довженка. Кіномистецька спадщина. Режисерська майстерність митця. Вивчаємо укр. мову та літ. 2015. № 32-37, листопад.
91. Сивокінь Г. Василь Стус і Шевченко. Слово і час. 2001. № 3.
92. Сизоненко О. Не вбиваймо своїх пророків! Дніпро. 2001. № 9-10.
93. Слово про Олесь Гончара: Нариси, статті, листи, есе, дослідження. К., 1988.
94. Слоньовська О. Біблійні образи й сюжети у творчості Ліни Костенко. Українська література в загальноосвітній школі. 2010. № 5.
95. Слоньовська О. Культурологічні паралелі в сюжетних віршах Ліни Костенко тематичного пласту «з чужого поля». Українська література в загальноосвітній школі. 2010. № 7-8.
96. Сподарець В. Міфологема зав'язі в однойменному оповіданні Григора Тютюнника. Споконвіку було слово...: зб. на пошану Олександра Александрова з нагоди його 60-річчя / за ред. Н. Кутузи, С. Агеєва, Н. Верещагіної. О., 2007
97. Сом М. З матір'ю на самоті: Повість-діалог про Василя Симоненка. К., 1990.

98. Степаненко М. І. Ліна Костенко – «найбільша поетеса України». Щоденникові записи Олесь Гончара. Вивчаємо українську мову та літературу. 2009. № 22-23.
99. Стус Д. Життя і творчість В.Стуса. К., 1992.
100. Тарнашинська Л. Міфологема води М. Вінграновського в структурі космо-психо-логосу як інформаційний код українства. Науковий вісник Миколаївського державного університету. Вип. 14. Філологічні науки. Зб. наук. праць. Миколаїв: МДУ, 2007.
101. Тарнашинська Л. Мнемонічне коло у структурі художньої свідомості: метаморфози пам'яті (літературознавчо-філософський зріз поезики Ліни Костенко). Слово і час. 2010. № 3.
102. Тарнашинська Л. Презумпція доцільності: Абрис сучасної літературознавчої концептології. – К., 2008.
103. Тарнашинська Л. Художня галактика Валерія Шевчука: постать сучасного українського письменника на тлі західноєвропейської літератури. К.: Вид-во ім. О. Теліги, 2001.
104. Тарнашинська Л. Час у творчості Ліни Костенко як темпоральний код структури людського досвіду. Слово і час. 2005. № 6.
105. Творчість Івана Багряного в оцінці літературної критики: Відгуки письменників і літературознавців / Багрянний І. Тигролови. К.: Школа, 2009.
106. Тимошук Н. М. Тема голодомору 1932-1933 рр. та її художня реалізація в романі Жовтий князь Василя Барки. Гуманітарна освіта в технічних вищих навчальних закладах: Зб. наук. праць. Київ: ІВЦ Держкомстату України. 2002. Вип. 4.
107. Ткаченко А. Василь Симоненко: Нарис життя і творчості. К., 1990.
108. Ткаченко А. Іван Драч: Нарис творчості. К., 1988.
109. Тримбач С. Олександр Довженко: Загибель богів. Ідентифікація автора в національному часо-просторі. Вінниця, 2007.
110. Фащенко В. Кінооповідання і новела Олександра Довженка / У глибинах людського буття. Літературознавчі студії. Одеса, 2005.
111. Фащенко В.В. Новелістичний епос Олесь Гончара / У глибинах людського буття: Літературознавчі студії. Одеса: Маяк, 2005.
112. Фащенко В.В. Поетичний світ Олесь Гончара / У глибинах людського буття: Літературознавчі студії. Одеса: Маяк, 2005.
113. Фащенко В. Проза Павла Загребельного. Нарис творчості. К.: Дніпро, 1984.
114. Фізер І. Постмодернізм: post\ante\modo — термін із нульовим закінченням. Сучасність. 1998. № 11.

115. Хархун В. Мистецтво розуміти поезію. Спроба аналізу віршів Ліни Костенко. Українська мова й література в середніх школах, гімназіях, ліцеях та колегіумах. 2000. № 2.
116. Хом'як Т. В. Взаємопоєднання внутрішнього і зовнішнього світів жіночих образів у романі Ліни Костенко «Берестечко». Вісник Запорізького державного університету. Філологічні науки / М-во освіти і науки України. Запоріжжя, 2004. № 4.
117. Чиж Н. Екзистенційний дискурс у воєнному щоденнику (О. Довженко, О. Гончар) : автореф. дис... канд. ф. н. К. , 2012.
118. Шеремета Н. Григій Тютюнник – скарб української літератури. Укр. л-ра в загальноосвіт. шк. 2007. № 12.
119. Шугай О. І. Багрянний : нове і маловідоме. К., 2013.
120. Яковець А. Маруся Чурай: міф чи втрачена реальність?. Урок української. 2000. № 2.
121. Яновська Л. «За ментальністю Довженко був месією – масштаб його мислення відчував Сталін, тому й загравав з ним». Уряд. кур'єр. 2014. 10 верес.

Інтернет-ресурс

www.ukrlib.com.ua
www.ukrcenter.com.
www.bookclub.ua
www.ukrtvory.com.ua
www.lit.guru.ua

Навчальне видання

Казанова Ольга Валеріївна

**ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ ДРУГОЇ ПОЛОВИНИ
XX СТОЛІТТЯ**

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

для студентів 4 курсу денного відділення філологічного факультету
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
галузі знань 03 Гуманітарні науки спеціальності 035 Філологія
спеціалізації «Українська мова та література»

В авторській редакції

Підп. до друку 07.02.2022. Формат 60x84/16.

Ум.-друк. арк. 3,24. Тираж 11 пр.

Зам. № 2421.

Видавець і виготовлювач

Одеський національний університет

імені І. І. Мечникова

Україна, 65082, м. Одеса, вул. Єлісаветинська, 12

Тел.: (048) 723 28 39. E-mail: druk@onu.edu.ua

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 4215 від 22.11.2011 р.